

Список використаних джерел:

1. Історико-культурний туризм / *Колотуха О.В.* // Спортивний туризм та активна рекреація: географія, систематизація, практика (словник-довідник). — Електронний ресурс. — Режим доступу: <https://geohub.org.ua/node/1340> (дата звернення: 14.09.2024)
2. Armin Mikos von Rohrscheidt: Культурний туризм. Феномен, потенціал, перспектива. Гнезно: КМБ Друк, 2008. ISBN 978-83-61352-00-6.
3. Karolina Buczkowska: Культурний туризм — спадщина, мистецтво та творчість. Познань: Вид. Університет фізичного виховання в Познані, 2011.

ФОРТИФІКАЦІЇ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ЗАМКОВОГО ТУРИЗМУ

Дмитро Каднічанський, Василь Петрук, В'ячеслав Ярмолович
Львівський національний університет імені Івана Франка
Львів, Україна

Однією із найважливіших галузей туризму є саме замковий туризм, і останнім часом тенденція на цей вид дозвілля має стабільний ріст вгору.

Рівненська область має глибоку та запутану історію, про що яскраво свідчить велика кількість замків і палаців. Ці величні історичні споруди служать не просто чудовими прикладами архітектурної спадщини; вони також представляють значну можливість для розвитку та зростання індустрії туризму в регіоні [5].

Яскравими прикладами є Дубенський, Острозький, Клеванський, Корецький та Новомалинський замки, Тараканівський форт, а також руїни Губківської фортеці [6].

Дубенський замок. Археологічні дослідження показали, що у первісному вигляді замок існував ще із X ст., але у зв'язку із численними облогами, руйнуваннями та пожежами був перебудований. 1492 рік офіційно вважається датою спорудження Дубенського замку, і з того часу його архітектура суттєво не змінювалась. Загалом, замок належить до стилю пізнього ранесансу. На території замку розташовані два палаці: з південного боку — палац князів Острозьких, а навпроти нього, з північного боку — палац князів Любомирських. Нині більша частина замку перебуває у доброму стані,

продовжується його реставрація. Територія замку чиста і доглянута. У замку діє музей, організовуються різноманітні виставки [3].

Острозький замок. Історія Острозького замку сягає своїх коренів у далеке минуле. Перші згадки про нього датуються XIV століттям. Замок неодноразово перебудовувався та розширювався, відображаючи зміни в військовому мистецтві та архітектурі. Острозький замок – це унікальний зразок оборонної архітектури. Його масивні стіни, вежі та підземні ходи досі вражають своєю міцністю. Особливої уваги заслуговують вежі замку. Обидві башти було побудовано у другій половині XV — початку XVI століть. Це триярусні споруди, у плані являють собою з'єднання овалу з прямокутником. Усередині Луцької башти з 1985 року розташовано музей книги. Татарська башта збереглася гірше, втрачено значну частку еліптичної частини будівлі. Сьогодні Острозький замок – це не лише історична пам'ятка, а й діючий музейний комплекс. Тут зібрано величезну колекцію археологічних знахідок, старовинних книг, ікон та інших експонатів, які розповідають про багату історію замку та його мешканців [3].

Клеванський замок. Замок був заснований у XV столітті князями Чарторийськими як фортеця для захисту від ворогів. Згодом він перетворився на розкішну резиденцію, де проводилися пишні бали та прийоми. Замок пережив багато змін: його розширювали, перебудовували, а після падіння Речі Посполитої він навіть служив в'язницею. Клеванський замок – це яскравий приклад оборонної архітектури. Його масивні стіни, вежі та підземні ходи досі вражають своєю міцністю. Станом на зараз, збереглися дві напівзруйновані вежі, краще збереглася східна, віадук (побудований з цегли) над ровом, та фрагменти фортечних мурів.

Корецький замок. Історія Корецького замку сягає своїх коренів у далеке минуле. Перші згадки про нього датуються XIV століттям. Належить до стилю бароко. Протягом XVII - XVIII був перебудований на зразок палацу, але 1832 року палац-замок згорів і відтоді в ньому не проводилося жодної суттєвої реконструкції. З колишнього замкового комплексу залишилися лише руїни. Надбрамна вежа перебуває у занедбаному стані і являє собою триярусну, прямокутну в плані споруду. До неї примикають залишки двоповерхових будівель. Через замковий рів до фортеці веде віадук, який в 2005 році було відремонтовано [5].

Новомалинський замок. Це ще одна перлина історичної спадщини

Волині, яка хоч і менш відома, ніж її величні сусіди, але не менш цікава. Точна дата заснування Новомалинського замку достеменно невідома. Історики припускають, що його звели у XVI-XVII століттях представники роду Сангушків. Замок неодноразово змінював своїх власників, переживаючи періоди розквіту та занепаду. Замок багато разів перебудовувався: у XV, XVII, XVIII століттях. У XVII столітті Малинські доповнили замок палацом. На початку XIX ст. власники Сосновські провели велику реконструкцію палацу. Переважно, залишки замку належать до неоготичного стилю. Замковий комплекс зазнав руйнувань під час Другої світової війни. Зараз залишились руїни замку. Біля підніжжя замку раніше був парк, від якого збереглося лише кілька старих дерев. На даний час там безлад.

Тараканівський форт. Форт був збудований у XIX столітті як частина оборонної лінії для захисту залізничного шляху Львів-Київ. Його будівництво велося за проектом відомого військового інженера Едуарда Тотлебена. Форт мав складну систему укріплень, що включала в себе рови, вали, казарми та підземні ходи. Тараканівський форт є унікальним зразком фортифікаційного мистецтва XIX століття. Його архітектура поєднує в собі елементи класицизму та готики. Форт має форму ромба зі сторонами до 240 метрів. Зовні він оточений глибоким ровом із земляними валами, укріпленими потужними стінами. У центральній частині форту була зведена двоповерхова казарма. Сьогодні це занедбана фортеця, яка поступово руйнується. Однак це не робить його менш привабливим для туристів. Багато хто приїжджає сюди, щоб на власні очі побачити це загадкове місце та зануритися в атмосферу минулого [5].

Губківська фортеця. Дерев'яний замок виник тут ще в X - XIII столітті, але його разом з поселенням знищила монголо-татарська орда. Кам'яна фортеця з'явилася тут у XV столітті, використовувалась під час повстання Наливайка. В 1704 році, під час Північної війни, проходячи через Губків, війська Петра I зовсім сплюндрували містечко і знищили замок, а 1708 року шведи остаточно зруйнували замок, після чого він не відбудовувався.

Замок у Губкові за композицією і пропорціями вважався одним з найдосконаліших у волинській школі оборонних комплексів. Споруда була подібна до трапеції в плані, мала чотири кутових вежі зі стрільницями, в'їзну браму і підйомний міст, У дворі знаходилися житлові і господарські будівлі. На подвір'ї замку залишився глибокий

колодязь, змурований з каміння. Під замком були льохи та в'язниця.

Тепер на 30-метровій замковій горі, що піднімається над Случем, видно залишки замку. До наших днів дійшли лише частина стін та декілька башт. Крім того там можна побачити і засипаний замковий колодязь. Руїни розміщуються над стрімким схилом і рікою відокремлено від інших будівель. Замкова гора входить до Надслучанського регіонального ландшафтного парку та ніяк не використовується.

Щодо досвіду розвитку замкового туризму в інших країнах, можна сказати, що цей вид туризму є одним з найпопулярніших напрямків у світі та багато країн успішно розвивають свої дестинації, перетворюючи історичні споруди на справжні туристичні магніти. Лідерами у цьому можна вважати Францію, Німеччину та Чехію. Причиною їх лідерства можна вважати комплексний підхід, а саме сприйняття історичних об'єктів як частину туристичних продуктів. Вони інвестують у реставрацію, створення сучасної інфраструктури, розробку цікавих програм для туристів. Також, важливим аспектом є різноманітність пропозицій - туристи можуть не тільки оглядати замки, а й брати участь у тематичних заходах, костюмованих фестивалях, відвідувати ресторани із середньовічною кухнею. Наостанок, неможливо не виділити систему маркетингу та просування. Зачасту, дестинації популяризуються через різні канали: соціальні мережі, туристичні портали, друковані видання [1].

Також, окремо хотілось би оглянути та порівняти замки Дубна та Ланьцута як приклад двох видатних замків, які, незважаючи на спільну історичну епоху та подібні архітектурні риси, мають свої унікальні особливості, розвиток, сучасний стан та використання у галузі туризму.

У плані історичного контексту, Дубенський замок розташований на Волині і має давню історію, пов'язану з князівським родом Острозьких. Він був важливим політичним та культурним центром Речі Посполитої. Ланьцут же знаходиться у Підкарпатському воєводстві. Замок був резиденцією магнатського роду Потоцьких та відігравав важливу роль в економічному та культурному житті регіону. Дубно поєднує в собі елементи ренесансу та бароко. Його величні оборонні споруди та пишні інтер'єри свідчать про багатство та вплив його власників. Ланьцут також є прекрасним зразком барокової архітектури. Його великі зали, розкішні покої та вишукані сади

вважають своєю красою. Щодо сучасного стану, український замок перебуває у стані руйнування. Зараз проводяться роботи з його реставрації, хоча і не дуже швидкими темпами через відсутність достатнього фінансування. На противагу, замок в Польщі уже давно реставровано і перетворено на музей. Він відкритий для відвідувачів і є популярною туристичною пам'яткою, де часто проводяться весілля, виставки, бали та історичні симуляції [7, 8].

Загалом, Дубно та Ланьцут – це два видатні замки, які мають велике історичне та культурне значення. Обидва замки є свідченням багатства та могутності своїх власників. Однак, їхні сучасні стани суттєво відрізняються. Ланьцут став прикладом успішної реставрації та перетворення історичної пам'ятки на туристичний об'єкт, а Дубно, на жаль, потребує значних інвестицій для відновлення.

У висновку, можна вказати, що замковий туризм в Рівненській області має великий потенціал для розвитку, але необхідною умовою для успішного розвитку цього напрямку є залучення передового світового досвіду, а саме розробка комплексної стратегії розвитку замкового туризму в регіоні, збереження та реставрація замків з використанням сучасних технологій, створення сучасної інфраструктури навколо замків, розробка нових туристичних маршрутів та програм, проведення культурних заходів та фестивалів на території замків, співпраця з місцевими громадами та бізнесом та просування туристичних продуктів на внутрішньому та міжнародному ринках.

Список використаних джерел:

1. Білецька І.М. Сучасний стан та перспективи розвитку замкового туризму в Україні. Збірник наукових праць «Проблеми підвищення ефективності інфраструктури». 2011. №31. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/bilecka.html.
2. Іващенко А.В., Маценко А.А. Сучасний стан та перспективи розвитку замкового туризму в Україні. "Young Scientist". № 3 (43) 2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/3/32.pdf>.
3. Лесик О.В. Замки та монастирі України. – Л.: Світ, 2011. – 173 с.
4. Михайліченко Г.І., Клімова А.М. Розвиток дестинацій замкового туризму (на прикладі Тернопільської області). Інвестиції: практика та досвід № 2/2020. [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6996>.

5. *Мацюк О.Я.* Замки і фортеці Західної України. Історичні мандрівки / О.Я. Мацюк. – Львів: Центр Європи, 1997. – 200 с.,

6. *Рутинський М.Й.* Замковий туризм в Україні. Географія пам'яток фортифікаційного зодчества та перспективи їх туристичного відродження: навч. посібник / М.Й. Рутинський. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.

7. Замок в Олиці. Режим доступу: <https://www.volynspadok.org.ua/location/olyka/>

8. Замок в Ланьцуті. Режим доступу: <https://zamek-lancut.pl>

ДО ФОРМУВАННЯ МІЛІТАРНОГО ТУРИЗМУ МІСТА ЗВЯГЕЛЬ

Андрій Калько, Сергій Коротун, Анастасія Лихач

Національний університет водного господарства

та природокористування

Рівне, Україна

Публікація є продовженням низки праць для поширення інформації серед учасників велелюдного туристичного заходу про туристично-рекреаційні ресурси Великої Волині, що є особливо актуальним у наш важкий воєнний час.

Місто Звягель у Житомирській області має свою унікальну історію та культурну спадщину, які впливають на формування мілітарного туризму в регіоні. Звягель і його околиці були свідками різних історичних подій, зокрема війн і збройних конфліктів. Наявність військових об'єктів, оборонних споруд та історичних місць боїв створює базу для вивчення військової історії і привертає увагу туристів, які цікавляться цими аспектами. Звягель традиційно був важливим воєнним центром, а перші писемні згадки про нього датуються XVI ст. Тоді місто вже було значним торговельним і адміністративним центром. У XVI-XVII ст. Звягель належав Волинському воєводству Польської корони. Тоді місто активно розвивалося. У 1793 р. Звягель разом з іншими територіями Волині

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА**

**Кафедра туризму географічного факультету
Кафедра європейських та регіональних студій факультету
міжнародних відносин**

**ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра туризму факультету туризму та міжнародних комунікацій
UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE
Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Wydziału Geografii i Geologii
AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH WINCENTEGO POLA W
LUBLINIE**

**WYŻSZA SZKOŁA TURYSTYKI I EKOLOGII W SUCHIEJ
BEZKIDZKIEJ**

ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФОНД



**ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

Матеріали
XVIII міжнародної наукової конференції

Львів
11-12 жовтня 2024 р.

Львів – 2024

УДК 338.48(4)

Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали XVIII Міжнародної наукової конференції. – Львів, 2024. – 346 с.

Матеріали наукової конференції охоплюють особливості реалізації державної політики в галузі туризму, розробки туристичного продукту, економічного забезпечення туризму, просторового поширення туристичних ресурсів, специфіки підготовки фахівців для туристичної галузі, розвиток спеціалізованих видів туризму, історію туризму.

Авторами збірника є провідні вчені та молоді науковці України, Польщі, Литви, Німеччини, Болгарії.

Редакційна колегія:

Мальська М.П., д-р екон. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка.

Антонюк Н.В., д-р істор. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка.

Stefanek H.: doctor, Prezydent i kanclerz uczelni Wyższej Szkoły Społeczno-Przyrodniczej im. W. Pola w Lublinie.

Шульц С.Л., д-р екон. наук, професор, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.Долішнього» НАНУ.

Мальський М. З., д. екон. н., професор, декан факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Біланюк В.І., к. геогр. н., доцент, декан географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

канд. геогр. н.: Каднічанський Д.А., Романів П.В., Безручко Л. С., Манько А. М.

канд. екон. н.: Мандюк Н.Л., Грицишин А. Т.

Рекомендовано до друку Вченою Радою географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 9 від 23.09.2024 р.)

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2024

© Автори статей, 2024

<i>Грицишин Анна, Попович Тарас</i> КОРЕЛЯЦІЯ ДОСТУПНОГО ТА СТАЛОГО ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ	60
<i>Жук Юрій, Лемега Надія</i> ПРОМОЦІЯ ЛОКАЛЬНИХ ВИН ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕНОІНДУСТРІЇ У СВІТІ	65
<i>Завадович Олександр, Терлецька Ганна</i> ВПЛИВ ПОТРЕБ І НАСТРОЇВ ГРОМАДИ НА СТАН ТА ОХОРОННИЙ РЕЖИМ ЦІННИХ ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДИ, ІСТОРІЇ, КУЛЬТУРИ	70
<i>Завадовський Тарас, Каднічанський Дмитро, Ардан Христина, Халілова Олена</i> ВОЛОНТЕРСЬКІ ПРОЕКТИ – ВАЖЛИВА ПЕРЕДУМОВА ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НОВИХ ФОРМАТІВ ВОЛОНТЕРСЬКОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	75
<i>Зінько Юрій, Мальська Марта, Кагало Олександр, Завадович Олександр</i> РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СТАЛОГО РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЕКОМЕРЕЖІ ЛЬВІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	80
<i>Іванов Євген, Біланюк Володимир</i> ПАМ'ЯТКИ ГІРНИЦТВА У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЯК ОБ'ЄКТИ ГЕОТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	85
<i>Іванов Євген</i> ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ОПИС ПРИКОРДОННОЇ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ВІТКИ У ЛЬВІВСЬКІЙ І ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ	89
<i>Каднічанський Дмитро, Крат Валерія</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНОЗЕМНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	93
<i>Каднічанський Дмитро, Петрук Василь, Яромлович В'ячеслав</i> ФОРТИФІКАЦІЇ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ЗАМКОВОГО ТУРИЗМУ	96
<i>Калько Андрій, Коротун Сергій, Лихач Анастасія</i> ДО ФОРМУВАННЯ МІЛІТАРНОГО ТУРИЗМУ МІСТА ЗВ'ЯГЕЛЬ	101
<i>Кізима Вікторія</i> ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІДДІЛУ МАРКЕТИНГУ У ДІЯЛЬНОСТІ МЕРЕЖІ ТУРИСТИЧНИХ АГЕНЦІЙ	105

Наукове видання

Збірник наукових праць

**ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали
XVIII міжнародної наукової конференції**

Комп'ютерна верстка Д. Каднічанський

Відповідальні за випуск
Д. Каднічанський, Ю. Зінько,
А. Грицишин

Підп. до друку 10.10.2024 р. Формат 60×84/16
Папір офсетний. Друк на різогр.
Умовн. друк. арк. 14,2.
Тираж 100 прим.